

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РИНОК ЦІННИХ ПАПЕРІВ»

Лектор курсу		Згурська Оксана Михайлівна, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в Moodle		e-mail: ptbd_dut@ukr.net ; сторінка курсу в Moodle – http://dl.dut.edu.ua/course/view.php?id=626	
Галузь знань		07 «Управління і адміністрування»		Освітній рівень		бакалавр	
Спеціальність		074 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»		Семестр		7	
Освітньо-професійна програма		«Ринок цінних паперів»		Тип дисципліни		Обов'язкова	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
	3	90	Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
			18	-	36	-	36

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	Ціноутворення, інвестиції та кредитування бізнесу, біржова діяльність
Освітні компоненти для яких є базовою	Організація діяльності трейдера та торговельного брокера
Мета курсу:	формування у студентів необхідної системи знань, необхідних для розуміння механізмів функціонування ринку цінних паперів як невід'ємної складової фондового ринку, його структури, принципів та основних тенденцій розвитку в сучасних умовах.

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції (СК)
ЗК2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	СК2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. СК10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. ПРН12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. ПРН20. Демонструвати вміння бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Тиждень семестру	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1. ФІНАНСОВИЙ РИНОК.			

<p>Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці. Знати: теоретико-методологічні фінансового ринку та місце фінансового ринку у фінансовій системі. Розуміти та відслідковувати взаємозв'язок витрат, обсягів продажів і прибутку підприємства за умов певної ринкової інфраструктури. Вміти: характеризувати структуру фінансового ринку: фондовий ринок, грошовий ринок, ринок банківських позичок. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК8, СК2, СК10 Результати навчання: ПРН2, ПРН12, ПРН20 Рекомендовані джерела: 1-4</p>	Лекція 1	4*	Лекція-візуалізація,
	Практичне заняття 1		Усне опитування, тестування, навчальна дискусія на тему: «Процес сек'юритизації, його значення для фінансового ринку»
<p>Тема 2. Правове регулювання ринку цінних паперів. Знати: національні та міжнародні стандарти регулювання ринку цінних паперів Вміти: визначати правові норми регулювання ринку цінних паперів та розвитку його інфраструктури Формування компетенцій: ЗК2, ЗК8, СК2, СК10 Результати навчання: ПРН2, ПРН12, ПРН20 Рекомендовані джерела: 1,2,4</p>	Лекція 2	6*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 2		Усне опитування, тестування, тематична дискусія на тему: «Резолюції Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO)»
	Лекція 3		Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
	Практичне заняття 3		Круглий стіл на тему: «Процес сек'юритизації, його значення для фінансового ринку»
<p>Тема 3. Державні та муніципальні цінні папери. Знати: особливості державних фінансових інститутів як посередників між суб'єктами ринку цінних паперів. Вміти: визначати органи контролю та нагляду на ринку цінних паперів. Визначати контрольні функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національного банку України, Міністерства фінансів України. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК8, СК2, СК10 Результати навчання: ПРН2, ПРН12 Рекомендовані джерела: 2-6</p>	Лекція 3	6*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 4		Усне опитування, навчальна дискусія
	Практичне заняття 5		Доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни.
	Практичне заняття 6		Усне опитування, тестування, тематична дискусія на тему: «Контрольні функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національного банку України, Міністерства фінансів України»
<p>Тема 4. Ринок похідних цінних паперів Знати: причини появи та розвитку ринку похідних цінних паперів. Хеджування. Види фінансових похідних цінних паперів, їх особливості. Роль розрахункової палати біржі. Створення ринку «синтетичних» цінних паперів. Вміти: визначати та аналізувати глобальні інвестиційні сертифікати та американські депозитарні розписки, цінні папери українських емітентів на світових фондових ринках. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК8, СК2, СК10 Результати навчання: ПРН2, ПРН20 Рекомендовані джерела: 1-9</p>	Лекція 4	6*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 7		Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою «Фінансовий інжиніринг. Створення нових фінансових інструментів (продуктів)»
	Практичне заняття 8		Експрес-опитування студентів, тестування
	Практичне заняття 9		Проведення модульного контролю №1 «Фінансовий ринок»

<p>Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці. Тема 2. Правове регулювання ринку цінних паперів. Тема 3. Державні та муніципальні цінні папери. Тема 4. Ринок похідних цінних паперів</p>	Самостійна робота		<ol style="list-style-type: none"> 1. Суб'єкти відносин — учасники фінансового ринку: держава, емітенти, інвестори, фінансові посередники. 2. Фінансові інструменти ринку цінних паперів, їх економічна та правова природа. Цінний папір - фінансова вимога. 3. Регулювання ринку цінних паперів в країнах — учасницях Європейського Союзу. 4. Структура процентних ставок фінансового ринку цінних паперів 5. Виокремлення з обігу цінних паперів цінного папера без ризику. Ефективний портфель — ринковий
Розділ 2. ОЦІНКА ЦІННИХ ПАПЕРІВ. ОПЕРАЦІЇ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ НА УКРАЇНСЬКОМУ ФОНДОВОМУ РИНКУ.			
<p>Тема 5. Фундаментальний і технічний аналіз оцінки цінних паперів. Обґрунтування рішень. Знати: Зміст і основні цілі фундаментального інвестиційного аналізу на фондовому ринку. Суть рейтингової оцінки акцій і облігацій. Показники оцінки акцій і облігацій. Вміти будувати лінійні та стовпчикові графіки. Визначати економічний ефект. Оцінювати надійність. Складати бізнес-план. Аналізувати фінансовий стан емітента. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК8, СК2, СК10 Результати навчання: ПРН2, ПРН20 Рекомендовані джерела: 3-6</p>	<p>Лекція 6</p> <p>Практичне заняття 10</p> <p>Лекція 7</p> <p>Практичне заняття 11</p>	6*	<p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів</p> <p>Усне опитування, рішення задач «Розрахунок фондових індексів в системі аналізу та оцінки ринку ЦП»</p> <p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів</p> <p>Усне опитування, ділова гра «Японські свічки як різновид стовпчикових графіків»</p>
<p>Тема 6. Обіг цінних паперів. Знати: особливості переходу торговців цінними паперами на міжнародні стандарти фінансової звітності. Вміти: застосовувати на практиці принципи та методи складання фінансової звітності торговців цінними паперами. Формування компетенцій: ЗК2, СК2, СК10 Результати навчання: ПРН2, ПРН12, ПРН20 Рекомендовані джерела: 1,3-6</p>	<p>Лекція 8</p> <p>Практичне заняття 12</p> <p>Практичне заняття 13</p> <p>Практичне заняття 14</p>	6*	<p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів</p> <p>Усне опитування, ділова гра «Визначення фондових індексів в системі аналізу та оцінки ринку цінних паперів»</p> <p>Усне опитування, навчальна дискусія «Ключові пріоритети в процесі розробки цінової стратегії»</p> <p>Експрес-опитування студентів, тестування</p>
<p>Тема 7. Інформаційні технології здійснення діяльності торговців цінними паперами. Знати: давати характеристику сучасним інформаційним системам. Вимоги до програмних продуктів, які використовуються на фондовому ринку. Вміти: використовувати сучасні програмно-технічні засоби для забезпечення виконання операцій з цінними паперами Формування компетенцій: ЗК2, ЗК8, СК2, СК10 Результати навчання: ПРН2, ПРН12, ПРН20 Рекомендовані джерела: 4-8-10</p>	<p>Лекція 9</p> <p>Практичне заняття 15</p> <p>Практичне заняття 16</p> <p>Практичне заняття 17</p> <p>Практичне заняття 18</p>	6*	<p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів</p> <p>Усне опитування, навчальна дискусія.</p> <p>Вирішення практичних завдань</p> <p>Круглий стіл на тему: «Особливості роботи торговців цінними паперами з програмними продуктами»</p> <p>Проведення модульного контролю №2 «Оцінка цінних паперів. Операції з цінними паперами на українському фондовому ринку»</p>
<p>Тема 5. Фундаментальний і технічний аналіз оцінки цінних паперів.</p>	Самостійна		1. Суб'єкти відносин на ринку цінних паперів — учасники

<p>Обґрунтування рішень. Тема 6. Обіг цінних паперів. Тема 7. Інформаційні технології здійснення діяльності торговців цінними паперами.</p>	робота	<p>фінансового ринку: держава, емітенти, інвестори, фінансові посередники. 2. Органи контролю та нагляду на фінансовому ринку. Контрольні функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національного банку України, Міністерства фінансів України. 3. Дохід і ризик цінного папера. 4. Глобальні інвестиційні сертифікати та американські депозитарні розписки, цінні папери українських емітентів на світових фондових ринках. 3. Зміст технічного інвестиційного аналізу на фондовому ринку. Фондові індекси в системі аналізу та оцінки ринку ЦП. 4. Практичні особливості роботи торговців цінними паперами з програмними продуктами.</p>
---	--------	--

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Мультимедійний проєктор;
- Комп'ютерний клас для проведення практичних занять.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Згурська О. М., Сьомкіна Т.В. Фінансовий стан вітчизняних підприємств АПК та особливості діяльності на фондовому ринку. Економіка та держава. 2020. № 5. С. 23–27. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4604&i=3>
2. Згурська О. М. Методика здійснення портфельного аналізу агропродовольчих підприємств України: теорія та практика. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка, 2020. Т. 25. Вип. 2 (81). С. 81–86. URL: http://visnyk-onu.od.ua/journal/2020_25_2/15.pdf
3. Згурська О.М., Сьомкіна Т.В., Гужавіна І. В. Фундаментальні тренди розвитку світової біржової торгівлі. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 24. С. 5 - 9. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/24_2020/3.pdf.
4. Про національну комісію з цінних паперів та фондового ринку: Закон України, редакція від 07.07.2020, № 260/2020 // Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063/2011#Text>
5. Ринок цінних паперів. Навчально-методичні матеріали в системі Moodle. URL: <http://dl.dut.edu.ua/course/view.php?id=626>
6. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України, редакція від 24.09.2020 р. № 852-IX // Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
7. Безручко Ю.В., Вінник О.М., Глотов М.О., Кологойда О.В. «Правове регулювання ринку цінних паперів та інвестиційних фондів в ЄС та Україні». URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1398_70491809.pdf
8. Державні фінанси : підручник / І. Г. Ткачук. - Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. 510 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1907_15819848.pdf
9. Конспект лекцій з дисципліни “Ринок фінансових послуг” Частина 1 спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітня програма (спеціалізація) «Фінанси і кредит» / Укл. І.Г.Пахомова. Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. 87 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1859_70752363.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати

джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.			
<ul style="list-style-type: none"> • Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з поважної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті. • За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів. 			
*КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ			
Форми контролю	Види навчальної роботи		Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях, у т.ч.:		
	• присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)		за кожне відвідування 0,55 бала
	• ведення конспекту		максимальна оцінка 2 бала
	• участь у експрес-опитуванні		за кожну правильну відповідь 0,25 бала
	Робота на практичних заняттях, у т.ч.:		за кожну правильну відповідь 0,5 бала
	• присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)		за кожне відвідування 0,55 бала
	• доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)		за кожну презентацію (реферат) максимум 3 бала
	• усне опитування, тестування, рішення практичних задач		за кожну правильну відповідь 0,5 бала
• участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання		за кожну правильну відповідь 2 бала	
• участь у діловій грі		за кожну участь 1 бал	
РУБІЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ (МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ)	Модульний контроль № 1 «ФІНАНСОВИЙ РИНОК»		максимальна оцінка – 15 балів
	Модульний контроль № 2 «ОЦІНКА ЦІННИХ ПАПЕРІВ. ОПЕРАЦІЇ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ НА УКРАЇНСЬКОМУ ФОНДОВОМУ РИНКУ»		максимальна оцінка – 15 балів
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт за спеціальністю, створення кейсів тощо.		Звільняється від іспиту
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ іспит	Метою іспиту є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Іспит проходить в письмовій формі.		30 балів
бали	Критерії оцінювання		Рівень компетентності
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно вкочатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.		Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.		Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
			Відмінно / Зараховано (А)
			Добре / Зараховано (В)

75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре / Зараховано (С)
64-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / Зараховано (D)
60-63	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно / Зараховано (E)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутня.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) <i>В залікову книжку не представляється</i>
1-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) <i>В залікову книжку не представляється</i>